

Jaarverslag Erfgoed Juzt 2021

Vastgesteld bestuur 11 november 2022
Ter goedkeuring in de Raad van Toezicht 16 november 2022

1. Inleiding: Hoezo Erfgoed Juzt?

Het verleden verdient een toekomst

Stichting Erfgoed Juzt bewaart historisch materiaal afkomstig van Juzt en haar ruim 20 rechtsvoorgangers uit de afgelopen 100 jaar (zie pagina 4). Naast bewaren van historisch archief helpt Erfgoed Juzt ook oud-cliënten, die hun herinnering aan vroegere hulp willen ophalen. Het historisch materiaal helpt hen daarbij, maar Erfgoed Juzt heeft geen persoonsdossiers. Die berusten elders, o.m. bij de zes rechtsoptvolgers, aan wie het inmiddels opgeheven Juzt de jeugdzorg heeft overgedragen. Oudere dossiers zijn conform de Jeugdwet vernietigd.

Erfgoed Juzt is een zelfstandige Anbi geregistreerde stichting, opgericht in 2011. Na de opheffing van Juzt is Erfgoed Juzt in 2020 verhuisd van de villa op de Krabbebossen, het terrein van Juzt in Rijsbergen, naar een ander voormalig terrein van Juzt, Lievenshove in Oosterhout. Dat is nu eigendom van de gemeente Oosterhout, die wij voor dit onderdak heel dankbaar zijn.

De collectie van Erfgoed Juzt

De voorwerpen bij Erfgoed Juzt bestaan uit folders, naamborden, psychologische en medische instrumenten en PR materiaal, zoals een film van een bezoek van prinses Beatrix. Ook zijn er vitrines met historisch materiaal. Die erfgoed-voorwerpen zijn vaak door rechtsvoorgangers van Juzt aan Erfgoed Juzt ter beschikking gesteld of door (oud) medewerkers geschonken. Bij de sluiting van Juzt in 2020 is bovendien goed geregeld dat alle materiaal in beheer bij Erfgoed Juzt ook haar eigendom is. Zo is een groot deel van het erfgoed-materiaal veilig gesteld.

Prinses Beatrix bezoekt de Krabbebossen

Waarom herinneren?

Juzt en de rechtsvoorgangers hebben voor veel mensen een belangrijke rol in hun leven gespeeld. Oud-bewoners zijn er voor een deel van hun jeugd opgegroeid en vragen zich achteraf af wat dat voor hen heeft betekend. Veel oud medewerkers hebben er hun vak geleerd en werken nu in wijkteams en elders in de jeugdhulp, veelal in West-Brabant. Andere collega's zijn inmiddels met pensioen.

Nu Juzt niet meer bestaat, horen we van veel mensen dat zij het een goed idee vinden dat van die geschiedenis een soort erfgenaam blijft bestaan. Ervaringen van toen kunnen ook lering zijn voor de jeugdzorg van nu. Ze kunnen helpen om valkuilen te voorkomen. 100 jaar jeugdzorggeschiedenis van Juzt en voorgangers verdient daarom een plek in de Westbrabantse geschiedschrijving.

Activiteiten Erfgoed Juzt

Conform haar doelstelling heeft Erfgoed Juzt zich in 2021 gericht op de volgende activiteiten:

- Het beheer van de collectie.
- Het informeren van oud-cliënten.
- Het beschikbaar zijn voor overdracht van historisch materiaal door oud-medewerkers.
- Het verzamelen van verhalen over de jeugdzorghistorie in West-Brabant.
- Het publiceren van periodieke informatie voor de 'Vrienden van Erfgoed Juzt'.

Bijzondere activiteiten in 2021

- De organisatie van een expositie over de Krabbebossen in museum de Weeghreyse te Zundert,
- Het initiatief voor een project 'Historische locaties vertellen jeugdzorgverhalen'.

Op pagina 2 een uitgebreidere toelichting op 2021

2. Meer over 2021

Verwerken opheffing Juzt

De opheffing van Juzt in 2020 betekende ook voor Erfgoed Juzt een fors verlies, namelijk van de door Juzt beschikbaar gestelde huisvesting en de materiële steun in het dagelijks werk. Daarnaast ging de toezichtsfunctie op Erfgoed Juzt, die Juzt van de start van Erfgoed Juzt heeft gehad, bij de opheffing van Juzt verloren. Ter compensatie van verlies aan materiële steun heeft Erfgoed Juzt in 2020 bedragen van Juzt ontvangen voor exploitatiekosten en eventueel benodigd toezicht op het privacybeleid in de komende jaren, welke op de balans zijn opgenomen. Verder hebben Erfgoed Juzt en Juzt in een overdrachtsovereenkomst vastgelegd dat alle voorwerpen en dergelijke van Juzt en rechtsvoorgangers, die bij Erfgoed Juzt berusten, bezit zijn van Erfgoed Juzt en dat Erfgoed Juzt goed daarvoor zal zorgen.

Bestuur en Raad van Toezicht

Het bestuur van Erfgoed Juzt bleef in 2021 ongewijzigd: Loes Gulickx, voorzitter (v/h Krabbebossen), John Jacobs, secretaris (v/h Krabbebossen), Edith van Damme (v/h Lentehof), Coen Dresen, penningmeester (v/h bestuurder Juzt), Bruno van Gent (v/h lid RvT Juzt).

In 2020 heeft Erfgoed Juzt ervoor gekozen om de toezichtsfunctie, die voorheen lag bij de stichting Juzt, te beleggen in een Raad van Toezicht, bestaande uit mw. H. Huijbregts-Schiedon, prof. R. Scholte, T. Horn. Per 9 september 2021 heeft prof. Scholte de Raad van Toezicht verlaten vanwege zijn benoeming aan de universiteit in Nijmegen. De ontstane RvT-vacature wordt in 2022 opgevuld.

Expositie de Weeghreyse in Zundert en artikel in BN de Stem

Na aanvankelijk uitstel vanwege corona organiseerde Erfgoed Juzt in 2021 een goedbezochte expositie over de Krabbebossen in museum de Weeghreyse te Zundert.

Ter gelegenheid daarvan zijn de bestuursleden Loes Gullicks en John Jacobs uitgebreid geïnterviewd in BN de Stem: <https://www.bndestem.nl/breda/krabbebossen-van-bleekneusjes-uit-de-jaren-dertig-tot-wijsneusjes-van-later~a4169fb53/>

Project 'Historisch locatie vertellen jeugdzorg verhalen'

Oud cliënten, die de tentoonstelling in de Weeghreyse bezochten, vertelden soms indrukwekkende verhalen uit de tijd dat zij op de Krabbebossen verbleven. Daaruit ontstond het plan om zulke 'oral history' beter voor de toekomst te bewaren. Daarover vond verkennend overleg plaats met stichting Verhalis, die gespecialiseerd is in 'oral history' (www.verhalis.nl), waarna begin 2021 een projectplan werd opgesteld. Het bestuur van Erfgoed Juzt vond de financiële basis van Erfgoed Juzt echter te smal om de aan dit project verbonden risico's te dragen. Daarom is op 29 april 2021 voor dit project een aparte stichting 'Geschiedenis Jeugdzorg West-Brabant' opgericht, die de uitvoering van het project op zich genomen heeft. Erfgoed Juzt heeft wel toegezegd aan dit project mee te werken met menskracht en eventueel een donatie.

3. Privacy

Vanwege de opheffing van Juzt hebben Juzt en Erfgoed Juzt in 2020 duurzame afspraken gemaakt over de privacy van oud-cliënten en oud-medewerkers. Want waar in het verleden door de koppeling van Erfgoed Juzt met Juzt toezicht mogelijk maakte, zou die bij de opheffing van Juzt verloren gaan. Daarom heeft Erfgoed Juzt met goedkeuring van Juzt een daarop toegesneden privacyreglement vastgesteld. De kern ervan is:

- Erfgoed Juzt bezit alleen historische voorwerpen, foto's en organisatorische gegevens, maar geen persoonsdossiers van oud-cliënten en oud-medewerkers.
- Oud-cliënten en oud-medewerkers kunnen de collectie van Erfgoed Juzt raadplegen ter ondersteuning van hun herinneringen aan de periode dat zij hulp van Juzt of haar rechtsvoorgangers kregen.
- Er worden alleen gegevens verstrekt van degene die daarom vraagt. Deze mogen niet herkenbaar te herleiden zijn naar andere personen.
- Erfgoed Juzt houdt in een logboek bij welke gegevens zijn verstrekt. Het logboek is controleerbaar door de Raad van Toezicht en de daartoe door Juzt benoemde privacyfunctionaris.
- Erfgoed Juzt zorgt voor deugdelijke opslag van de collectie en gegevens.
- Bij activiteiten van Erfgoed Juzt wordt toegezien op de naleving van de privacyregels.

Conform deze afspraken is het logboek over 2021 opgemaakt en door het bestuur vastgesteld, en vervolgens tegelijk met de bespreking van dit Jaarverslag 2021 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

4. Financieel overzicht Erfgoed Juzt 2021

Inkomsten	2020	2021
Donaties vrienden	665	1.053,50
Bijdrage Juzt t.b.v. kwaliteitscontrole	2.874	
Bijdrage Juzt t.b.v. exploitatie	2.400	
Juzt onkostenvergoeding	164	
Boekjes	<u>36</u>	<u>25,00</u>
Totaal inkomsten	6.139	1.078,50
Uitgaven		
Website	164	163,80
Bankkosten	142	164,37
Onkostenvergoedingen bestuur	0	0
Onkosten collectie	183	53,64
Onkosten t.b.v. stg. Geschiedenis Jeugdzorg WB	<u> </u>	<u>113,45</u>
Totaal uitgaven	489	495,26
Saldo exploitatie	5.650	583,24
Balans	31-12-2020	31-12-2021
Activa		
Vorderingen	0	113
Vooruitbetaald	0	0
Banksaldo Triodos	<u>6.167</u>	<u>6.811</u>
Totaal activa	6.167	6.924
Passiva		
Schulden	0	0
Reserve		
privacybeleid		
Stand 1 januari		2.874
Afgeboekt		575
Stand 31 december	2.874	2.299
Reserve exploitatie		
Stand 1 januari	2.400	1.911
Afgeboekt	489	382
Stand 31 december	1.911	1.529
Vrij eigen vermogen	<u>1.382</u>	<u>3.096</u>
Totaal passiva	6.167	6.924

Toelichting

- Allereerst heel veel dank aan onze donateurs, de Vrienden van Erfgoed Juzt, die ons werk mogelijk maken.
- In 2020 heeft Erfgoed Juzt eenmalige bijdragen ontvangen van Juzt voor het verlies van de operationele support van Juzt en voor eventueel onderzoek naar het privacybeleid in de jaren 2020 t/m 2025. Vanaf 2020 worden daarvan jaarlijks operationele uitgaven afgeboekt c.q. valt 20% reserve privacybeleid vrij.
- Bij de oprichting van de stichting 'Geschiedenis Jeugdzorg West-Brabant' april 2021 heeft Erfgoed Juzt toegezegd om maximaal € 5.000,= bij te dragen als er onvoldoende fondsen gevonden zouden worden om het project 'Historische locaties vertellen Jeugdzorgverhalen' uit te voeren. Ultimo 2021 was onbekend of dat nodig zou zijn.

Vaststelling / goedkeuring Jaarverslag 2021

Vastgesteld door het bestuur d.d. 11 november 2022

Namens het bestuur, Loes Gulickx, voorzitter:

John Jacobs: secretaris:

Goedkeuring van de Raad van Toezicht: mw. H. Huijbregts-Schiedon, T. Horn, d.d. 16 november 2022,
Namens de Raad van Toezicht:

Periode	Landelijk beeld	West-Brabant	Juzt en haar voorlopers
1900 - 1945	- Basisvisie: 'zorg voor' in 24 uren vorm - Verzuilde jeugdzorg, uitgevoerd door religieuze - Particuliere financiering m.u.v. jeugdbescherming	- Verzuilde voogdij-instellingen, - Schoolinternaten en tehuizen voor zieke kinderen / zwangere meisjes	- Schoolinternaten St. Louis (1840), E. Poppe - Moederheil (1917, later Valkenhorst) - Medisch kinderhuis Krabbebossen (1933)
1945 - 1985	- Geleidelijke ontzulling van jeugdzorg - Jeugdinstellingen worden gesubsidieerd, maar als lappendeken met aparte subsidieregelingen. - Geleidelijke komst van beroepskrachten - Instellingen zijn verantwoordelijk eigen instroom - Groeiende weerstand tegen de grote rol van de jeugdbescherming, de willekeur wie hulp krijgt en het ontbreken van cliëntrechten.	- Ontstaan nieuwe instellingen in W.Brabant. 1980: 20 instellingen - Iedere instelling eigen aanbod en eigen instroom. - Bij veel instellingen aanmelden om maar een plek te vinden. - Schoolinternaten raken overbodig (ontzulling en komst meer scholen)	- Lievenshove (B.o.Z.1945, O'hout 1963) - Jeugddorp Maria Rabboni (1953) - Opvanghuis Lentehof (1966) - Tehuis studerende/werkende meisjes (1972) - Medisch kleuterdagverblijven (MKD, 1978) \ / - Boddaert Breda - Sosjale Joenit Bergen op Zoom, JAC Breda - Jeugd en Jongeren service Roosendaal
1985 - 1995	- Eerste fase stelselherziening - Subsidieregeling Regionale Samenwerkingsverbanden Jeugdhulpverlening (1986) - Instroom jeugdhulp. via erkende instellingen - Wet Jeugdhulpverlening: jeugdhulpverlening naar provincies (1992), maar zonder jeugd-ggz, jeugdbescherming en jeugdgezondheidszorg. - Wel schaalvergroting in al die sectoren.	- Afstemming in Regionaal Samenwerkingsverband "VOJ". - Doel: stimuleren ambulante initiatieven en voorkomen van leuren met plaatsingen. - Mede door schaalvergroting ook komst van centrale intakes. - Geen plek voor moeilijk plaatsbare jeugd 13 plus	- 1989 Fusie Sosjale Joenit, J&J service + Begeleid Wonen/Kamertraining - 1992 Medisch Pedagogische Instellingen: fusie Krabbebossen + MKD's - 1993 Jeugdhulp West-Brabant: fusie Lievenshove, Meisjeshuis + Lentehof - 1995 De Zuidwester: fusie van Maria Rabboni, Boddaert Breda, JAC Breda, Sosjale Joenit en school-/schippersinternaat Edward Poppe - Nieuwe initiatieven: Boddaert West-Brabant, Karam (opvanghuis Marokkaanse jongens), klinische verslavingszorg Sosjale Joenit (nu Novadic Kentron), leeftijdsgrens Lievenshove van 13 naar 18 jaar.
1995 - 2005	- Tweede fase van stelselherziening - Visie: 'zo-zo-zo': ambulant, minder residentieel - Ontstaan Bureau Jeugdzorg (1996), - Wet op Jeugdzorg (2002): jeugdhulpverlening en jeugdbescherming gaan samen. - Instroom jeugdzorg alleen via Bureau Jeugdzorg - Maar GGZ blijft apart, instroom via huisarts	- Start Bureau Jeugdzorg West-Brabant (1996) met gezamenlijk zorgtoewijzingsteam (IZT) - Pleegzorg geïntegreerd in één voorziening in West-Brabant - B.Jz West-Brabant gaat op in B.Jz Noord-Brabant (2001)	- Nieuw initiatief: Hulp aan Huis, Avicenna, Opvang jeugdige vluchtelingen, Opvang dak/thuislozen BoZ, Pension zwerfjeugd Breda, KDV Etten Leur - Pleegzorgvoorziening W.Brabant wordt onderdeel van de Zuidwester - Jeugdhulp WB, Zuidwester en MPI partner in B.Jz WB: stem in de instroom - 2001, Met de komst B.Jz NB wordt instroom geheel extern bepaald - 2003, Tender: fusie SJWB en Med.Ped.Instellingen - Nieuwbouw Driekant, Krabbebossen, Laanzicht, groepen Lievenshove
2005 - 2015	- Aanloop volgende stelselherziening: - Groeiende onvrede over Bureau Jeugdzorg en over groei van de jeugdzorg i.h.a., - Wetswijziging gesloten jeugdzorg (2008), - Regeerakkoord 2012: jeugdzorg naar gemeenten	- Provincie Noord-Brabant verlaat concurrentiemodel en koerst op afstemming van provinciaal Bureau Jeugdzorg met grote jeugdzorgaanbieders in vier regio's, w.o. West-Brabant.	- Nieuwe initiatieven: Ouderschap blijft, Keinder (diagnostiek), Foyer de Jeunesse, JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg), - Nieuwbouw JeugdzorgPlus op 3 locaties (voor beter betrekken van gezinnen) - 2011: Ontstaan Safegroup, fusie van Valkenhorst en Blijf Zuid Holland Zuid. - 2012: Juzt, fusie van Tender, de Zuidwester en Don Bosco Roosendaal.
2015 - 2017	- Derde fase van stelselherziening: - Jeugdwet (incl. GGZ) naar de gemeenten (2015) - Jeugdbescherming krijgt aparte positie in GI's - Inkoop, bezuinigingen, instroom per gemeente - Er komt registratiesysteem voor jeugdzorgwerkers - Blijft de passie van jeugdzorgwerker voor jeugd	- West-Brabant: twee regio's: Oost en West. Het Jeugdhulp-speelveld wordt uitgebreid met GGZ, LVB en veel kleine aanbieders. Vanuit betrokken- en verantwoordelijkheid investeren gemeenten in jeugd-/wijkteams. Jeugdzorgwerkers gaan over naar 1 ^o lijn.	- 2016, Fusie van Juzt en Safegroup. - De gevolgen van de decentralisatie worden heel voelbaar met zowel inhoudelijke als administratieve afstemmingsproblemen met gemeenten. - Ontoereikende vergoedingen voor intensieve 24 uren jeugdzorg. - Gevolg marktwerking: Juzt krimpt door komst van andere aanbieders. - Aanpassingen aan de decentralisatie kosten Juzt veel tijd en inspanning.
2018 - 2020	- Toenemende kritiek op decentralisatie jeugdhulp. - Diversiteit in jeugd-/wijkteams verzwakt het stelsel - Jeugdhulpaanbieders zoeken naarstig evenwicht in bezuinigingen en diversiteit van opdrachtgevers - Wellicht in 2 ^o helft 2020 meer landelijke regels.	- Gemeenten sturen verder op formatie; jeugd-/wijkteams, nieuwe hulpvormen dicht bij kind en gezin, minder 24 uren jeugdzorg en samenwerking met meer zorgaanbieders i.p.v. grote multifunctionele aanbieders.	- Reorganisatiepogingen om financieel fundament te verbeteren. - Om de zorg te continueren zoekt verlieslatend Juzt een fusiepartner. - Sluiting van Lievenshove, de Vliethoeve (2019) en de Krabbebossen (2020). - Extra middelen, nodig voor overname afgeslankt Juzt, worden niet gevonden. - Juzt stopt op 1 april 2020 en draagt de zorg over aan meerdere opvolgers.

